

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 05091

LOBO

Ernest Thompson Seton

*Permanent preservation of this book was made possible
by Drs. Paul & Rachael Klonymus Guth
in memory of
their beloved mother, Syd Guth*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ערנעסטרעמאן מאמפסאן

לא בא

דער קיניג פון קורומפא

(א געשיכטע פון א וואלף)

אויבערגעזעצט

— דורך —

סאניע קאנטאר

פארלאג

„דאס בוך“

ביאלוסטאק.

דרוקער: מ. ב. מורסקי ביאלוסטאק

ר א ב א

דער קניג פון קורומפא.

I

אינטערן נאמען קורומפא איז באוואוסט א ברויטע פי-
רייכע געגנט אין דרום-טויל פון ניי-מעקסיקע. דאס איז א לאנד
פון ברויטע פאשע-פעלדער, פול שאף, א לאנד פון ברוינדע
שטראמען, זועלכע גיסן זיך ענדלאך צונויף, אין טיך קורומפא,
וואס גיט זיין נאמען דעם גאנצן לאנד. און דער הערשער פון
דער געגנט, וועמעס דרוק עס האט זיך פארשפרייט פון ארט צו
ארט, איז געווען אן אלטער גרויער וואלף.
דער אלטער לאפא, דער קניג, ווי עס האבן אים גערופן
די מעקסיקאנער, איז געווען אן אנפירער פון א בארימטער

וואָלפּן-שאַרע, וואָס האָט און פאַרלוירן פון לאַנגע יאָרן באַלעבאַ-
טעוועט אין מאָר פון קורומפּאָ. אלע שאַפּהייטערס און פאַרמערס
האָבן אים נישט געקענט. וואו נאָר ער פּלעגט זיך באַזייען מיט
זיין שאַרע, פּלעגט אַ שרעק באַפאַלן דעם שאַף, און צאָרן מיט
פאַרצווייפּלונג—די פאַרמערס. דער אַלטער לאַבא איז געווען אַ
דיז צווישן וועלף, און זיין קראַפט און כּיטרוקייט איז נישט קלע-
נער געווען פון זיין גרויס. די דאָרטיקע איינוואוינער האָבן זיין
נאכט וואיען שוין נישט געקענט. אַ געוויינלעכער וואָלף האָט גע-
מעגט גאַנצע שעהן וואיען לעבן דעם לאַגער פון דעם פאַרמער,
ער זאָל דערויף אכט צייטן נישט מער ווי אַ קורצע וויילע קוים
אַבער האָט זיך געהערט איבער די טאלן דאָס דויערן פון דעם
טיפּן באַס פון אַלטן קיניג—פּלעגט אַ שטאַרקע אומרויאַקייט
באהערשן די וועכטערס און די הערן, און זיי זינגען געווען זיכער
אז גלאַט וועט דאָס שוין נישט אָפּגיין.

די שאַרע וועלף פון אַלטן לאַבא איז נישט גרויס געווען.
כּי האַב דאָס בשום אופן נישט געקענט פאַרשטין, ווייל אַ וואָלף,
וואס דער גרויסער צו אַזאַ מאַכט און קראַפט, האָט געוויינלעך פּיל
אַנהענגערס. מעגליך, אַז ער האָט אליין נישט געוואלט האָבן קיין
גרויסע שאַרע, מעגליך אויך, אַז זינע גרויזאמע טרות האָבן נישט
געלאזט דער שאַרע זיך צו פאַרמערן. איינע איז זיכער: ביז דער
לעצטער צייט פּיין זיין הערשאַפט, האט לאַבא געהאַט נישט מער
ווי פינף אייגענע חברים. דערפאַר איז יעדער פון זיי געווען אַ

וואוילער, וואלף, איינער גרעסער און פלינקער פאר דעם אנדערן.

אויסער די אנפירערס, זינגען און דער שארע געווען אויך אנדערע וועלף, וועלכע האבן געהאט א באזונדערן שם. איינער פֿון זיי, א פראכטפאלער וויסער וואלף, האט באקומען פון די

מעקסוקאנער א צונאמען בלאנקא, דאס איז, זא-שיינ-לאך, געווען לאפאס ווייב. גיט ווינציקער און באוואוסט געווען א געלער וואלף, וואס האט זיך איינגעצויכנט מיט זיין אומגעהויערע פלינקייט; מ'זאל גלויבן די מעשיות וועגן אים, האט ער פיל מאל געכאפט פאר זיין שארע פלינקפליסקע אנטלאפן.

ל א ב א

נאטירלאך, זינגען די וועלף גוט באקאנט געווען אלע יע-גערס און שאפהיטערס. מ'האט זיי אזוי אפט געזען, און אזוי אפט פון זיי געהערט, אז זייער לעבן האט זיך איינג צוזאמענגעפלאכטן מיטן לעבן פון די שאפבאווערס, וועלכע וואלטן זיי גערן אומגעבראכט. ס'איז גיט געווען קיין איין איינציקער שאפ-באווער אין קירומפא, וועלכער זאל נישט אפגעבן פיל פון זיינע

אקסן פאר יעדן איינציקן וואלף פֿון לאבאס שארע, נאר וויער
לעבן איז געווען ווי פארשופט, און אלע באמנהונגען זיינען
געבליבן אן ערפאלג. זיי האבן פארזאכטעט אלע יענערס, חוץ
געמאכט פון יעדן מיין סם, און און פארלוירן ניט ווייניקער ווי
פון פונף יאר, האבן זיי ניט אויפגעהערט צו נעמען פֿון די
פארטערס אן אפצאל, ניט קלענער, פֿון א גאנצער קו א טאג,
לויט ווי ס'האָבן מיר אויפגעגעבן פארשידענע מענגטן. לויט
דער אויסרעכענונג האָבן זיי פארניכטעט ניט ווייניקער פֿון צוויי
טויזנט אויסגעצייכנטע קעפּ שאָף, ווייל ווי ס'איז שוין גוט גע-
ווען באוואוסט, האָבן זיי בני יעדן פאל אויסגעוויילט פאר זיך
פֿון דאס בעסטע.

די אלטע מעשה, אז א וואָלף איז שטענדיק הונגעריק און
גרייט צו עסן, אליין, וואָס נאָר עס מאכט זיך, איז און דעם פאל
געווען זייער ווייט פֿון אמת. די פיראטן זיינען שטענדיק געוונט
געווען און שטארק אויסגעקליבן, וואָס צו עסן. נאך ווייניק,
וואס זיי האבן זיך ניט צוגערירט צו טויטע חיות, וועלכע זיי
נען אומגעקומען אדער פֿון א קרייג, אדער סתם אזוי, זיי
האבן זיך אויך ניט צוגערירט צו א בהמה, וועלכע איז געטויט
געווארן מיט א מענשלאכער האנט. זייער בעסטע טעגלאכע שפייז
איז געווען דער בעסטער טייל פֿון א פריש דערהרגעטע יאָריקע
קאלב. אלטע אקסן און קו האבן זיי געבראקירט, און ס'איז
אויך באוואוסט געווען, אז שעפּסנפלייש האט זיי ניט געשמעקט.

כאטש זיי האבן אפט פארצוקט שעפסן צוליב א שפול. איינמאל,
ביינאכט אין נאוועמבער 1893 יאר, האט בלאגקא מיטן געלן
וואלף פארצוקט צוויי הונדערט פופציק שעפסן, לויט אלע
סמנים, בלויז צוליב שפול, ניט פארווכנדיק מיין לויט פון זייער
פלייש.

כ'וואלט געקענט ברוינגען נאך פיל ביישפולן פון פאר-
וויסונגען, וואס האט אנגעסאכט די צושטערערזשע שארע,
יאר צו יאר האט מען אויסגעטראכט נייע מיטלען זיי צו פאר-
ניכטן—זיי האבן אבער געלעבט געזונט און פריי, ניט קוקנדיק
אויף אלע באמיהונגען פון זייערע שונאים. מ'האט באשטימט
פאר לאבאס קאפ א גרויסן לויז—און מ'האט אים דערלאנגט
סס אין צענדליקע קונציק אויסגעארבעטע מיטלען, ער אבער
האט עס שטענדיק באמערקט און אויסגעמיטן. פאר איין זאך האט
ער מירא געהאט—פארן פייערשויסנדיקן געווער, און וויסנדיק
גוט, אז אלע דארטיקע איינוואוינערס זיינען מיט געווער באווארגט,
פלעגט ער שטענדיק אויסמיידן זיך צוזאמענטרעפן מיט א מענשן.

די גאנצע שארע האט שטריינג געפאלנט דעם באפער זיך
גלייך צולויפן, דערזענדיק א מענשן בייטאג ווי ווייט פון זיי
ער זאל זיך ניט געפינען. די געוואוינהייט פון לאבא צו ערלויבן
דער שארע צו עסן בלויז די חיות, וואס זיי אליין האבן צוריסן
האט זיי ניט איין מאל געראמעוועט, און דער זעלמענער חוש
פון זיין נאז, וואס פלעגט גלייך דערשנאפן די צייכנס פון מענש-

לאכן מנע ומשא אדער פון סס—האט נאך פארנרעסערט זייער
זיכערקייט.

איינמאל האט איינער פון די יענערס דערהערט דעם גוט בא-
קאנטן וואיען פון אלטן לאַבאָ. צוגעגענענדיק זיך שטולעהרטיג
האט ער דערזען די גאנצע שארע קורומפא אין א טאל, וואו
זי האָט ארוםגערינגלט א קליינע סטאדע פון קי. לאבאָ האָט
זיך געהאלטן אין א זייט אויף א בערגל. בלאנקא האָט מיט דער
הילף פון אנדערע וועלף געפרובט אָפטיילן פון סטאדע א קעלבל,
וועלכן זיי האָבן אויסגעקליבן. דאס שאף איז געשטאנען איינג
צונויפגעשטופט, ארויסשטעלנדיק די קעפ און האָט געדראט דעם
פיינט מיט א פעסטער וואנט פון א רייע הערנער. פון צייט צו
צייט פלעגט די רייע זיך איבעררייסן, ווען דאָס דערשראָקענע
קעלבל האט זיך באַמיט אָפצוטערען אין צענטער פון טשערעדע
פֿאַר א נייעם וואָפנאנגריף. א דאנק די צייטווייליקע דורכברע-
כונגען, האט זיך איינגעגעבן די וועלף צו פארוואונדן דעם דער-
מאָנטן קעלבל. ער איז נאך אָפער פון רייע נישט ארויס.

ענדלאך איז לאבאָ, ווי ס'ווייזט אויס, ארויסגעבראכט גע-
ווארן פון געדולד און, פֿאַרלאזנדיק זיין פאוזיציע אויפן בערגל
האט ער זיך מיט א פארשטיקטן בריל געווארפן אויפן שאף. די
דערשראקענע רייען זיינען זיך צופאלן אונטער זיין דראנג, און
ער האט זיך אריינגערופן צווישן די שאף. די סטאדע האט זיך
צושפרייט אין אלע זייטן, ווי שטוקלאך פֿון אן אויפגעריסענער

באָמבע, דער אויסגעוויילטער קרבן האט זיך אויך געלאָזט אנט-
לויפן, נאר ער האט ניט באוויזן אפצולויפן קיין פֿינפֿאונדזואנציק
טויט, ווי לאָבאָ האט אים דעריאנט, אַנכאפנדוק אים פארן רינקן מוטן
געזען פח האט ער אפגעשטעלט דאס קעלבל, און אראפגעשטופט
עס פון די פוס, דער שטופ איז געווען אזוי שטארק, אז דאס קעלבל
האט זיך אויפגעדרויט איבערן קאפ, לאבא האט אויך געמאכט
א סאלטא-מארטעלע, ער אָבער איז גלייך אויפגעשפרונגען און די
אַנגעלאפענע צוהעלפערס האבן צורעכט געמאכט דאס ארומע
קעלבל אין א פאר קורצע סעקינדן, לאָבא האט מער ניט אנטויל
גענומען אין דער שלאכט; אומווארפנדוק איינמאל דעם קרבן,
האט ער ווי געזאגט:

— א נו — פארוואס עפעס האט קיינער פון אייך ניט געקענט
דאָסעלבע באווייזן? ניט פארלירנדיק קיין איבעריקע צייט?

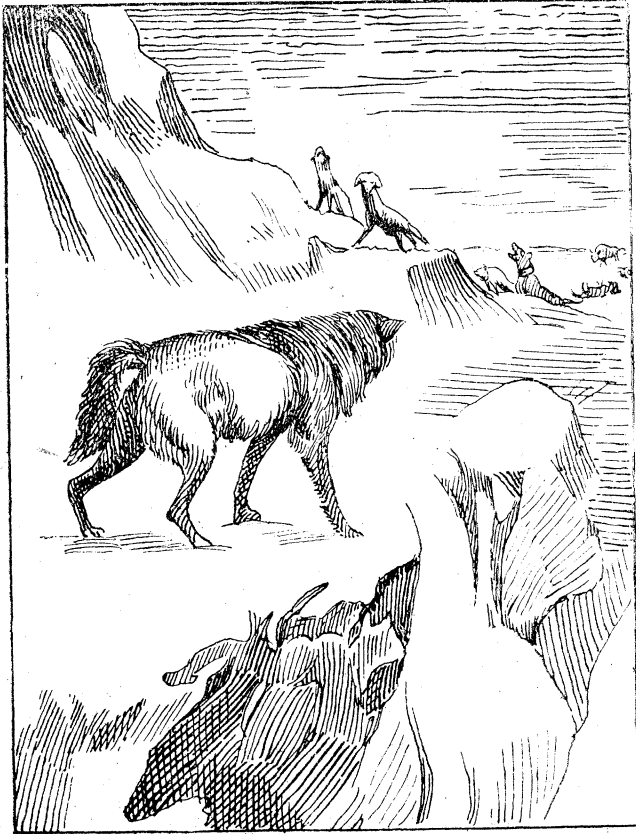
דער יעגער, וועלכער האט עס געווען, האט א שפרונג גע-
טאן צו ווי מוט אן הויבן געשרי; די וועלף ווינען, ווי געוויינלאך,
אוועק, און דער יעגער, וועלכער האט זיך פארוארגט מוט סטריכ-
נין, האט שנעל אָנגעלאנגט סם אין דרע ערטער פון קעלבל, און
איז זיך אוועק, איבער צייגט, אז די וועלף וועלן זיך אימקערן נאך זייער
קרוב און דאמאלסט וועלן זיי זיך פארסטען. אבער, ווען ער
איז צומאָרגנס געקומען נאך די ערווארטעטע קרבנות, האט זיך
ארויסגעוויזן, אז הגם די וועלף האבן אויפגעפרעסן דאס קעלבל,
האבן זי פארויכטיק אפגעקליבן און אפגעווארפן אלע פארסטעטיילן.

די מורא פארן שטארקן וואָלף האט זיך פון יאר צו יאר
אלין מער פארשפרייט צווישן די פארמערס און פון יאָר צו יאר
איז געשטיגן דער פרייז פאר זיין קאָפּ, ביז ער האט ענדלאך דערגרייכט
ביז טויזנט דאָלאַר, אן אמת אומדערהערטער פרייז פאר אַ וואָלף.

אָנמאל, צוגעצויגן פון דעם גרויסן לויף, איז געקומען
אין טאל פון קורומפא אַ טעקסאָסער וואַלפניעגער, מיטן נאמען
טאנעריין. ער איז געווען זיין צום בעסטן פארזארגט צו אַ וואָלפֿן-
יאנדה אין ערשטקלאַסיקער פֿערד, אַ בוקס און אַ סטייע פון גרויסע
וועלפהונט. אין די ווייטע פֿעלדער פֿון זיין געגנט, האט ער מיט
זיינע הונט שוין גיט איין וואָלף באזונט אין ער איז געווען פֿור-
קום זיכער, אז אין אַ פאר טעג ארום וועט דער גוף פון אלטן
לאבא נאכהינגען נאך זיין זאטל.

פלינג האבן זיי זיך געלאזט אויפן יאנדה, אין דעם גרויען
פֿרימארגן פון אַ זומער-טאג—און באלד האבן פֿרוילאך זיך אָפּ-
גערופן די גרויסע הונט, צוויינגעכנדיק אז זיי זיינען שוין אויף
די שפורן פון רויב.

גענטער זיי צוויי מייל פון זיך, האבן זיי באמערקט די גרויע
וועלפישע שארע, די געיעג איז געווארן אַ שנעלע און אַ ווייל-
דע, די וועלפהונט זיינען באשטימט געווען בלויז דערצו, זיי זאלן
פארהאלטן די וועלף, ביז דער יעגער וועט צוקומען און זיי אויס-
שוים, דאס איז זייער ליכט געווען אין די אָפּענע פֿעלדער פון
טעקסאָס; דאָ אָבער האָט זיך אנטדעקט אַ נייע אָנגשאפט פֿון

לאבא אין טענערעיס הינט.

דער גענוגט וועלכע האט באזיין, ווי קינציק אין קלוג האט אויס-
געקליבן לאבא זיין פעלד פון שלאכט; ווייל דאס פעלד האט זיך
דא אדורכגעקאמט אין אלע ריכטונגען מיט די פעלזן אין טאָלן. דער
אלטער וואָלף איז גלייך צוגעגאנגען צום נאָנטסטן פון זיי אין
איבערטראַגנדיק זיך אויף יענער זייט פון פעלד, איז ער פטור גע-
וואָרן פון רייטער. זיין שארע האט זיך גלייך צושאטן, צושונדריק
מיט דעם די הונט, אין ווען זיי האָבן זיך פאראוואַנדלט אויפסניי,
האָבן שוין, זעלבסטפאַרשטענדלאך, געפעלט א פאַר הונט אין די
וועלף, וועלכע האָבן איצט שוין נישט מורא געהאט פאר דער צאָל פון
זייערע פאַרפאַלגערס, האָבן זיך געווענדעט קעגן זיי און געטויש
אָדער פאַרוואַנדעט אלע הונט ביי אונזעם. ביינאכט, ווען טענערדיין
האט צוזאמענגעוואָרן די הונט, זיינען אָנגעקומען בלויז זעקס, אין
צוויי פון די זעקס מיט שרעקלאכע וואַנדן. דער יענער האט גע-
פרובט נאָך צוויי מאל, אָבער ביידע מאל אן ערפאַלג, צולעצט
האט זיך זיין בעסטער פערד צוקלאפט אויף טויט אין די בערג;
נאָכדעם האט ער זיך אין פאַרצווייפלינג אנטזאגט פון דעם יאָגד
און האט זיך אומגעקערט אין טעקסאס, און לאָבא האט זאָך
זיך ווי ביי אונז באַלעבאטעוועט אין קרוםפא.

אין א יאָר ארום זיינען געקומען נאך צוויי יעגערס
וואס האבן באשלאסן צו פארדינען דעם גרויסן לויב.
יעדער איז געווען זיכער, אז ער וועט זיך אן עצה געבן
מוטן בארימטן וואלף; דער ערשטער מיט דער הילף פון א בא-

זינדער מין סם, צוגעגרייט נאר אויף א נייעם אופן; דער צווייטער
טער, א פראנצויז פון קאנאדע, אויך מיט דער הילף פון סם,
נאר מיט א צוגאב פון א באזונדערן כשוף און אפּשפּרעכונגען,
ווייל ער האט פעסט געגלויבט אז אין דער פּערזאן פון לאבא
לעבט אן אמתער גלגול, וועלכער קען ניט דערהרגעט ווערן מיט
געוויינלעכע מיטלען. אבער ניט דז קינציק אויסגעצרבטע סמען,
ניט דער כשוף און ניט דו אפּשפּרעכונגען האבן געווינקט אויף
דעם גרויען גולן, ווי פריער פלעגן פארקומען ווינע מאויסדיקע
וויזטן צווישן דו שאף און רינדער.

.2

דו אלע דערציילונגען, וועלכע דו יענערס פלעגן מיר איבער-
געבן, האבן ביי מיר ארויסגערופן ווייניק צוטרוי, ביז איך האב
זיך אלעין ניט באקענט אין הארבסט 1893 מיטן געשקטן גרויען
גולן, דערפאר אבער איז מיר געלונגען זיך מיט אים צו באקע-
נען טער פון די אלע וואס האבן אים שוין געקענט. מיט א פאר
יאר צוריק האב איך געפירט א לעבן פון א וואלף-יעגער, דער-
נאך האט זיך מיין ארט באשעפטיגונג געענדערט, צושטינדליק

מיך צום שטור און צום שרייבטוש. ס'האט מיך שוין לאנג גע-
צויגן צום פרייען לעבן, און ווען איין פריינט מינער, אויך א
פארמער אין קורומפא, האט מיך איינגעלאדן אין ניי-מעקסיקע
צו פריבן גלויב מיט דער רויבערשער שארע, האָב איך גערן אָג-
גענומען די איינלאדונג און האָב זיך צוגעאיילט צו קומען אהין.
די ערשטע טעג האָב איך פארבראכט בלויז אין ארומפארשן די
גאנצע געגנט, און פון צייט צו צייט האָט מיין באַגלייטער אָנגע-
וויזן אויף א פרישן טויטן קערפער פון א קי, דערקלערנדיק:

— „דאס איז זיין ארבעט“.

מיר איז געוואָרן פולקום קלאַר, אז איך דעם שטיינערנעם
געגנט איז נוסף וואס צו קלערן פֿון א יאגד מיט פֿערד און הינט
און אז די איינציקע מיטלען פון קאמף מיין בלייבן סס און קאפ-
קאנעם. צו יענער צייט האבן מיר נישט געהאט קיין גרויסע קאפ-
קאנעם, דערױבער האָב איך זיך גענומען צו סס.

איך וועל דא נישט אריינגיין אין די איינצלעכע פון הונט-
דערטער קונצן, וועלכע איך האב אנגעווענדעט קעגן אים, ס'איז
נישט געווען קיין איין קאמפונאציע פון סטרוכנון, ארשעניק, בלויז-
זויער, וועלכע כ'זאל נישט באנוצן; ס'איז נישט געווען קיין איין
סארט פלייש, וועלכן איך זאל נישט אויסקלעבן פדי אים צו צו-
ציען, אבער טאג אויס טאג, ווען כ'פלעג קומען געוואר ווערן
פון רעוולטאט, איז מיר אויסגעקומען זיך איבערצייגן אין מיינע
מפלוח. דער אלטער קונג האט א סך מער שכל געהאט פאר

מיר. איך וועל נאָר בריינגען אן איינציקן ביישפּיל פון זיין דורכ-
געטרובנהייט. לויט אן עצה פֿון אן אלטן וועלפּיענער, האב
איך צולאזט אבוהל קען ציוואמען מיט לעבערשמאלין פון א
נאר וואס געקייילעטן קעלבֿל. דערצו האב איך געשניטן דאָס
פלייש מיט אַ ביינערניעס מעסער, און האב עס צולאזן אין א פאר-
צעלאיענער פּלי, פרי אויסצומירן דעם גערוד פון מעטאל. ווען
דאס אויסמישאכץ איז קיל געווארן, האב איך עס צושניטן אויף
שטיקער און אויסלעכערנדיק יעדן שטיק, האב איך עס אנגע-
פילט מיט א שטארקער פארציע פון סמרוכנון און ציאן-קאלן,
וועלכן איך האב איינגעוויקלט אין בלעטעלאך וואס לאזן ניט
אדורך קיין גערוד. צום סוף האב איך פארשמירט די לעבלאך
מיט דעמוועלפּן קען. ביי דער גאנצער צייט פֿון דער אפּעראציע,
האב איך ניט אראפגענומען די הענטשקעס, וועלכע כ'האב איי-
געטונקט אין ווארם בלוט פון קעלבֿל איך האב אפילו אויסגעמיטן
צוהויבן אויפן פלייש. ווען אלץ איז פארטיק געווען, האב איך
דאָס אלץ אריינגעלייגט אין א זאק פון רויען פעל, איינגעשמירט
מיט בלוט און, רייטנדיק, האב איך געשלעפט הינטער זיך אויפן
שטרוק דעם לעבער מיט די נירן. אזוי האב איך געמאכט א קרייז
פון צען טייל, ווארפנדיק יעדער פּערטל טייל א שטיק פלייש און
אויסמירנדיק, ווי פרוער, צורירן זיך דערצו מיט די הענט.

לאָבאָ האט זיך באוויזן געוויינלאך אין דעם געגנט, און אָנ-
הויב פון יעדער וואך, פארבריינגענדיק די איבעריקע טעג ביים

ברעג פון בארג סיערא גראנדע. דאס איז געווען מאָנטיק, און
ווען כ'האב זיך שוין געקליבן אַ היים, האב איך דערהערט דעם
טופן באַס פֿון ווין מאַיעסטעט. ביי דעם קלאַנג, האט אַינער פֿון
די יעגערס קורץ באַמערקט:

„ אַט איז ער;—אַיצט וועט מען זען!“

צומאָרגנס, האב איך געברענגט פֿון אומגעוולד צו זען שוין די
פאלגן, און האב זיך געלאזט אין וועג. באלד האב איך געפונען
דעם פֿרושן שפור פֿון די רויבער, מיט לאַבאָ אין דער שפּיץ —
אויס איז נישט שווער געווען צו אינטערשיידן פֿון אנדערע, דער
שפור פֿון אַ פּאָדערשמער לאַפּע פֿון אַ געוויינלאַכן וואַלף האַלט
[2] 4¹ צאל, פֿון אַ גרויסן וואַלף — [4] 4³, לאַבאָס שפור אַבער, וואס
איז דורך אונז פֿיל מאל געווען דורכגעמאסטן, האט דערגרייכט
פֿון דער פּיענטע ביי די נעגל [2] 5¹ צאל; שפעטער האב איך זיך
אַיבערצייגט, אז די גרויס פֿון זיינע איבערזיקע גלידער האט אַנט-
שפראַכן דער גרויס פֿון זיין טרויט, ווייל ביזן רוקן האט ער גע-
האַלטן דריי פֿיס און ער האט געוואויגן 150 פונט. אויף אזא אופן
איז שטענדיק לייכט געווען אויסצוזוכן זיין שפור, אפילו ווען ער
איז געווען צוואַמענגעפלאַנטערט מיט די שפורן פֿון זיין שאַרע.
די לעצטע האט שטעל דערשנאפּט, וואו איך האב געשלעפט דאס
פּלויש, און האט זיך געלאזט, ווי דער שטייגער איז, נאכן שפור.
מיר איז געלונגען דורכצופאַרשן, אז לאַבאָ איז צוגעגאַנגען צו
דער ערשטער שטיק פּלויש, האט עס אַרומגעשמעקט און האט עס

ענדלאך אויפגעהויבן פון דער ערד.

איך האב נישט געקענט איינהאלטן מיין שמחה:

— „ענדלאך איז ער אריינגעפאלן!“ — האב איך אויסגעשריען.

— „נישט ווייטער ווי אין א מיטל פון דאנען וועל איך געוויס
געפֿינען זיין טויטן קערפער!“ — האָב איך געטראַכט,
נישט אַראָפֿלאַונדיק מייער דורשטיקע אויגן פון שפור
פֿון די ברויטע לאַפעס אויף דעם שטויב. זיין האַבן מיך
צוגעפֿירט צום אָרט פון צווייטן שטיק פֿלויש, וועלכער איז
שוין אויך נישט געווען. ווי געפֿרייט האַב איך זיך! איצט איז ער
שוין מיינער, און אפשר מיט נאך וועלף אַ צוגאַב. אָבער דער
שפור פון דער ברויטער לאַפע איז אליין פֿון וועג נישט פֿאַר-
שוואַונדן, און וויפֿיל ב׳האָב מיך נישט געהויבן אויפֿן זאָטל, אַרום-
קוקנדיק די געגנט, איז נישט געווען צו זען קיין שום ענלאַכקייט-
צו אַ געפֿנטן וואָלף. איך בין געפֿאַרן ווייטער און האָב זיך אַ-
בערצייגט, אַז דאָס דרויטע שטיק פֿלויש איז אויך פֿאַרשוואַונדן
און דער קינגלאַכער שפור האָט געפֿירט צו דעם פֿערטן. דאָ
ערשט, האָב איך זיך דערוואַוכט, אַז עה האַט נישט דערשלאַנגען
קיין איינס פֿון זיי, נאר בלויז אוועקגעטראַגן זיין אין מויל. אפֿ-
לוינגנדיק אלע פֿור שטוקלאַך אין אַיין הייפֿל, האַט ער זיין באַ-
שמוצט אויף אַן אַופֿן, וואָס האַט קלאַר געוויזן זיין פֿולע פֿאַראַכט-
טונג צו אַלע מייער פֿאַמיהונגען. פֿאַלד דערנאָך האַט ער פֿאַר-
קערט פֿון וועג און איז זיך אוועק צוואַמען מיט זיין שאַרע, וועל-

כע ער האט אזוי שטארק אפגעהיט.

דער פאל, איז געווען נאר איינער פון א סך, וואס האבן מיך איבערצייגט אז מיט סס, וועט מיר ניט געלינגען צו באזיגן דעם מערדער, און הגם כ'האב ניט אויפגעהערט צו צווארפן סס האב איך עס געטאן בלויז פאר די איבעריקע וועלך פון דער פרעזיע, ווי אויך פאר אנדערע אירע רויבערשע באוואוינער.

אין פארלויף פון דער צייט איז מיר אויסגעקומען צו בא- מערקן א פאל, וואס קען דינען אלס ביישפיל פון לאבאס טייוולשער כנטריקייט. די ווערק פון זיין שארע פלעגן ניט איינמאל צוואנג און צורייסן שעפסן בלויז אין א שפיל.

די שעפסן האלטן זיך אויף, געוויינלאך אין טשערעדעס פון איין ביז דריי טויזנט אונטער אן אויפנוכט פון איינעם אדער א פאר פאסטוכער. ביינאכט פארמיינט מען זיי אין א געזוכערטן ארט, איין טשערעדע נעבן דער אנדערער און צום סוף פון יעדער טשערעדע נעבן טיקט א וועכטער. די שעפסן זיינען אזוי נארויש, אז זיי זיינען גרויס צו לויפן, וואו עס זאל ניט זיין, ביי א קלענסטן טובל, דערפאר איז אבער אין זייער נאטור-פעסט איינגעווארצלט די טבע, ניט אפ- צושטיין פון די פירערס, די היטערס באנוצן צו זייער גונסטן די טבע, באזארגנדיק יעדע טשערעדע מיט א האלבע טויז באקן. די שעפסן אנערקענען דעם אויסגעצויכנטן שכל פון זייערע בערדיקע ברודער און אין פאל פון א נאכט-פאניק, זאמלען זיי זיך ארום זיי, מיט וואס זיי ווערן פארהיט פון די פאלגן פון א פאניק.

דאך, ניט אלעמאל גייט עס און.

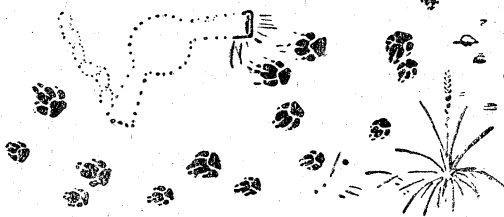
איינמאל בינאכט, אין סוף פון נאוועמבער האבן צוויי היטערס פון פערנקא אויפגעלאפט זיך פון אוועלפנאנפאר. זייערע טשערערעס האבן זיך איינגעשטופט ארום די באקן, די לעצטע אבער, ניט זייענדיק קיין נאראנים און ניט קיין בעל-פחדנים זינען פֿעסט געשטאנען אויפן ארט, גרויסנדיק זיך צום ווידערשטאנד; אָבער צו זייער אומגליק האט ניט קיין געווינלאכער וואלף געפֿירט דעם אנגערופֿן דער אלטער לאבא האט געוואוסט ניט ערגער פֿון די היטערס, אז די גאנצע קראפט פון דער סטאדע זינען די באקן; דערפֿאר איז ער צוגעלאפן צו די באקן, אריבערשפּרינגענדיק שנעל אויף די רוקנס פון די איינגעצונויפגעשטופטע שעפסן, האט זיי אויסגעקוי- לעט אין א פאר מינוט און באלד דערנאך צוטריבן די צושראקענע שעפסן אין טויזנטער פארשידענע ריכטונגען.

אין פארלוף פון לאנגע וואכן נאָכדעם, פלעגט מיך כמעט טעגלאך פארהאלטן א פֿארוארגטער היטער מיט די ווערטער: — „צו האט איר די טעג ניט געזען קיין בלאנדזשענדע שעפסן מיטן שטעמפל „א.ט.א.ז.“ — אין כמעט שטענדיק פלעגט מיר אויסקומען צו ענטפֿערן: — „יא, כ'האב זיך אָנגעשטויסן אויף פינג, זעקס פגרים כח דעם קוואל פון בריליאנטן“; אָדער: — „איך האב געזען א קליין הייפל לויפנדיקע שעפסן אויף דעם פעלד מאלפאי, אָדער נאך: — „גוון, אָבער רויאן מייער האט געזען מיט צוויי טעג צוריק אן ערך פון צוואנציק פרישגעקוילעטע שעפסן אויפן צעדערבערגל“.

ענדלאך זיינען אינגעקומען דו וועלף-קאפאנעכ; כ'האב א
גאנצע וואך געארבעט מיט צוויי צוהעלפערס, ביז איך האב זיי
ניט געבראכט אין א געהעריקן צושטאנד.

ס'דער האָפן ניט געקורנט קיין מי; איך
האָב באנוצט פארשעדענע מיטלען, וואס זאלן
פארגרעסערן דו אויסזיכטן פון ערפאלג. אויפן
צווייטן טאָג נאָכן פאנאנדערשטעלונג פון די קאפ-
קאנעס, בין איך געפאָרן זיי ארומקוקן, און באלד
האב איך געפונען דעם שפור פון לאבא, וואס
האט געפירט פון איין קאפאן צום צווייטן. אויפן
שטויב האָט מען קלאָר געלעזן דו געשיכטע פון
זיין נאכט-ארבעט. ער האט רואק געשפאנט אין דער
פינסטער, ביז ער האט פלוצלינג ניט באמערקט
דעם ערשטן קאפאן, וואס איז דאך געווען
ניט באהאלטן. אפשטעלנדיק דעם ווייטערדיקן
לויף פון דער שארע, האט ער פארזיכטיק

אנגעהויבן
ארומגראבן די
ערד, ביז
ער האָט ניט
אנטהיילט
דעם קאפאן.

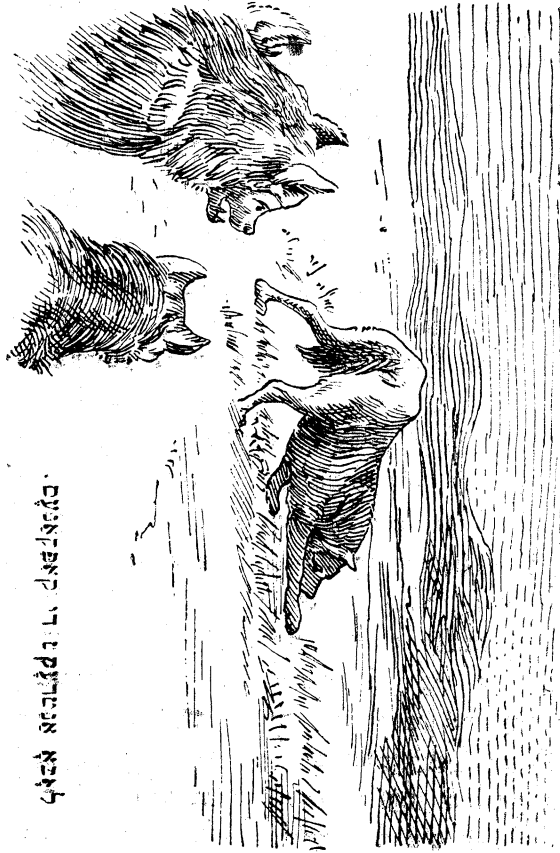

דו קומן מיט די ברעטער, לאַזנדיק זיי אָפן, האט ער געמאכט

דאסזעלבע מיט א האלבע-טויז נאך אנדערע קאפקאנעס.

באלד האב איך באמערקט אז ער שטעלט זיך אפ און פאר-
קערט און א זיט, ווי נאר ער באמערקט פארדעכטיקע סימנים אויפן
שטעג און באלד איז ביי מיר געבוירן געווארן, א נייער געדאנק, ווי
אזוי אים איבערצושפיען.

איך האב אויסגעשטעלט די קאפקאנעס אין פאָרס פון H
דאס הייסט צו אײַן רייע קאפקאנעס פון יעדער זיט פון וועג און
אײַן קאפקאן אויף דעם וועג, ווי א שטעגל פאר H. ניט לאנג איז
מיר אויסגעקומען צו ווארטן. איך זאל געוואָר ווערן פון דער פרו-
שער מפלה. ראָבאָ האָט זיך באַוווּן אין דער ליינג פון דעם
וועג און איז שוין ארטינגעטראָבן צווישן די פאראלעלע רייען פון
קאפקאנעס, פרובירונג האָט ער באמערקט דעם זיטן-קאפקאן, וואָס
איז געקעגן און דער ברויט פון וועג, ער האָט זיך צו דער ציט אָפ-
געשטעלט—און פארוואָס און ווי אזוי ער האָט זיך אָנגעשטויסן אן דעם
שפּיצל, קען איך נישט זאָגן, ווי עס זאל אָבער נישט זײַן—האָט ער
אויף אַ טרויט נישט אָפגעקערט זיך נישט אויף רעכטס און נישט אויף
לינקס, נאָר לאַנגזאָם און פאָרויבטיק איז ער אָפגעטראטן אויף
זיינע אינגענע שפורן, שטעלנדיק יעדע לאפע אויף איר פריהער-
דיקן שפור, ביי ער האָט נישט אויסגעמיטן דעם געפערלאכן ארט.
צוקומענדיק דאמאלסט צו דער צווייטער זיט, האט ער אָנגעהויבן
צו גראָבן די שטיינער און הייפלאך ערד מיט זיינע הינטערשטע
פוס, ביי ער האָט נישט אַראָפגעשויט אַלע קאפקאנעס איינס נאָכן

Собака и волк

צווייטן. אזוי האָט ער דורכגעמאַכט ניט איין מאָל, אין ווי קונט ציך כ'האָב זיי ניט אויסגעשטעלט, ווי פּאַרוזכטיק איך בין ניט געווען — האָט ער זיך קינימאָל ניט געלאָזט פארנארן. זיין שכל איז שמענדיק געשטאַנען אויף דער וואַך. ער וואָלט אזוי פּאַרנע-זעצט זיין רויבערשע טעטיקייט, ביזן היינטיקן טאָג, ווען ניט דער אומגליקלאַכער בונד, וואָס האָט אים אומגעבראַכט, פאר-איניקנדיק זיין גאַמען מיט דער לאַנגער רשימה פון העלדן, וועלכע מ'האָט ניט געקענט באַזינגן, כל זמן זיי האָבן געקעמפט אַלעין, און וועלכע זינגען געפאלן דורך אַן אומפּאַרוזכטיקייט פֿון אַן אָנגע-טרויטן פּערוואַן.

.3.

אין אַדער צווייטן מאָל איז מיר אויסגעקומען צו באַמערקן אז אין דער שאַרע פון קורוספּא איז ניט אַלין גלאַטניק. ס'איז געווען קלאַר, אז עפעס אַן אומאַרדנונג האָט זיך אַהין אַרעיינגע-גנבעט: אזוי למשל האב איך פון צייט צו צייט באַמערקט א שפור פון אַ קליינעם וואַלף, וועלכער איז געלאפן פארן פּוּרער,

דאָס האָב איך בשום אופן נישט געקענט פארשטיין, ביז איינער פון
די יענערס האט מיר נישט דערקלערט:

— „כ'האב זי היינט געזען“, — האט ער געזאָגט — „אין דער
וואס שטייט אָפּ פון דער שאַרע אין בלאַנקא“.

איצט איז מיר געוואָרן פולקום קלאָר.

— „איצט ווייס איך“, — האָב איך געזאָגט, — „אז בלאַנקא איז
א וועלפּיג; ווען א וואָלף וואָלט געוואנט צו טאן דאָסוועלכע, וואלט
זיך לאָבן נישט אָפּגעשטעלט אים צו דערהרגענען“.

דאָס האָט מיך אָנגעשטויסן אויף א נייעם געדאַנק. איך
האָב געשאַכטן א קעלבל אין האָב אַרומגעשטעלט זיין פּער, מיט
קאפּקאַנעס, וואס זאָלן זיך גלייך וואָרפן אין די אייגן, אָפּהאַקן-
דיק זיין קאָפּ, האָב איך עס געלויבט עטוואָס ווייטער אין האב
צוגעשמידט ביי די זייטן צוויי שטאַרקע שטאַלענע קאפּקאַנעס,
ווי געהערניק אויסגעלופטערט פון יעדן גערוך אין ווי געהערניק פאַ-
האַלטענע. בעת די פאַרבאַרייטונגען, זיינען מיניע הענט, מיניע
שיך און מיין געווער געווען באשפּריצט מיט בלוט; דערנאך האב
איך באשפּריצט מיט דעם בלוט-די ערד — גלייך ווי זי וואלט
אויסגערוינען פון דעם קאָפּ; אין באגראבנדיק די קאפּקאַנעס, האב
איך אַרומגעפאַכעט די ערד מיט א פעל פון א קאַיאָט, און האב
אַנגעצייגנט א סך שפורן מיט דער לאפּע פון דערועלכער חיה
איבער די באהאַלטענע קאפּקאַנעס. דער קאָפּ איז געווען אזוי

אויסגעלייגט איז ס'איז געבליבן א שמאלער דורכגאנג צווישן אים
און צווישן די געוויקסן, וואס זיינען אין דער נאנט געוואקסן —
אין דעם דורכגאנג האב איך אוועקגעשטעלט צוויי פון מינע
בעסטע קאפקאנעס, צושמידנדיק זיי צו דעם קאפ.

עס ליגט שוין אין די געוואוינהייטן פון א וואָלף זיך צו
דערנענטערן ארוםצווען יעדן פּגור, וואס זיי שפּירן, כאטש זיי
האבן נישט אין זינען אים צו פארברויבן, און איך האב געהאפט
אז די געוואוינהייט וועט אונטערפירן די שארע קורומפא אויג-
שערן שטורעם פון מיין לעצטן איינפאל. איך האב נישט געצווייפלט,
אז לאָבאָ וועט זיך אָנשטויסן אָן מיין שפיצל כּי דעם פּגור און
וועט נישט דערלויבן דער שארע, זיך צו אים צו דערנענטערן; מיי-
נע האפענונגען האבן זיך קאנצענטרירט אויפן קאפ, וואס האט
אויסגעזען, פונקט ווי זי וואלט געווען אפגעווארפן אין א זייט
ווי אן אומנוציקע.

צומארגנס, בין איך געגאנגען באקוקן די קאפקאנעס, אין—
א וואונדער!— אַט זיינען די שפּירן פון דער שארע. אין דער
קאפ מיט די קאפקאנעס, איז נישט געווארן. דאס שנעלע אויספאר-
שונג פון שפּור האט געוויזן, אז לאָבאָ האט איינגעהאלטן די
שארע ארוםצושמעקן דעם פּגור, איין קורצעוויקסיקער וואלף
האט זיך אָפּגעטיילט פון דער שארע, ארוםצוקוקן דעם
קאפ און איז גלייך אריין אין איינעם פון די קאפקאנעס.

מיר האבן זיך געלאזט נאכן שפור און מיר זיינען נאך

ניט אָפגעפארן קיין טייל, ווען מיר האבן זיך איבערצייגט, אז דער שלוממולדריקער וואלף איז טאקע בלאנקא. דאך איז ער אָפגע-
טראָטן אין א גאלאָפּ, און כאַטש ער איז געווען באלעסטיקט מיטן
קאָפּ, וואָס האט געוואויגן, ניט ווינציקער ווי פופציק פונט, האט
ער איבערגעיאָגט מיין חבר, וועלכער איז געגאנגען צו פֿויס. אָבער
מיר האָבן אים דעריאָגט ביי די פעלדן, ווייל די הערנער פון
דער קו האָבן זיך פֿאַרטשעפֿעט פֿאַר די שטיינער און אים פֿעסט
געהאלטן. איך האָב נאָך אין מיין לעבן קיין שענערן וואלף ניט
געזען, זיין פעל איז געווען אין אן אויסגעצייכנטן צושטאנד און
כמעט אין גאנצן ווייכ.

ער האָט זיך אויסגעדרייט צו אונז צום קאמף און האָט
ארויסגעלאזט א לאנגן רופגעשרי פון זיין שטאַם, וועלכער האָט
הילפֿיק אָפגעקלינגען איבערן באַרנטאָל. פֿון ווייטנס האָט זיך דער-
הערט איבערן טאָל א טיפער דונערן, דער ענטפֿערגעשרי פון
אלטן לאָבאָ. דאָס איז געווען בלאַנקאָס לעצטער געשרי, ווייל
באלד האָבן מיר זיך געוואָרפן אויף אים, און די גאנצע קראַפֿט פון
זינע מוסקולן און זיין אַטעם האָט זיך אָנגעזעהעט אויפן קאמף.

דאָ קומט די אומפֿאַרמינלעכע טראַנעדיק, די ערינערונג
פון וועלכער ס'קרינקט מיר מער פֿון דער זאך אליין. יעדער פֿון
אונז האט אָנגעוואָרפן א לאסא אויפן האלד פון דער פֿאַרשפּטער
וועלפֿין. נאָך וואָס מיר האָבן צוטריבן די פֿערד אין פֿאַרשיידענע
זייטן; בלוט האָט זיך געלאָזט פון איר טייל, אירע אויגן זיינען

ANIMALS IN RAIN

טונקל געוואָרן, די גלידער האָבן זיך אויסגעצויגן, און באַלד אַנטעכטיק זיך אַראָפּגעלאָזן, מיר זיינען גיך אוועק מיט דער טוי- מער וועלפּין, פרייענדיק זיך מיט דעם ערשטן טויטקלאַפּ, וועלכן ס'איז אונז געלונגען צו דערלאנגען דער שאַרע פון קרוםפאַ.

אין דער צייט פון דער טראַגעדיע און בעת דעם צוריק- קער, האבן מיר ניט אויפגעהערט צו הערן דעם ברילן פון לאַפּאַ, וועלכער האָט געקלעטערט גאנץ וועט אין טאַל, זוכנדיק בלאַנקא, ער האָט זי ניט געוואָלט פאַרלאָזן, וויסנדיק אָבער, אז אים וועט זיך ניט איינגעבן ס'זי ווי ס'זי איר צו העלפּן, איז ער ניט ווילנדיק אָפּגעטראָטן פאַרן איינגעוואַרצלטן פּחד פון דעם פייַערשיטנדיקן געווער. דעם גאנצן טאָג האָבן מיר געהערט זיין טרויעריקן ברילן — און ענדלאַך האָב איך געזאָגט צו איינעם פון די יעגערס: — „איצט בין איך זוכער, אז בלאַנקא איז געווען זיין חברטע.“

בייאַכט האָט ער זיך ווי ס'ווייזט אים דערנענטערט צו אונזער באַרגטאַל, ווייל זיין קול האָט געקלונגען אלץ געטער. איצט האָט מען שוין געהערט אין אים אן אמתן אָפּקלאַנג פון טרויער, דאָס איז שוין ניט מער געווען זיין הויכער, שאַרקער קול, דאָס איז געווען אַ לאַנגער פּנטערער וואַי. — בלאַנקא, בלאַנקא קאַ! — האָט ער זי ווי גערופּן, ווען ס'איז צוגעפּאַלן די נאַכט האָב איך פאַמערקט, אז ער געפינט זיך ניט וועט פון אַרט, וואו מיר האבן זי דעריאָגט. ענדלאַך איז ער ווי ס'ווייזט אים אַ געפּאַלן אויפן שפור, און ווען ער איז צוגעגאַנגען צום אַרט, וואו

סיר האָבן זי דערהרגעט, און געווען א רחמנות צו הערן זיין האַרצייסנדן געשרי. אפילו דו הארטע יענערס האבן אויך גע- זאגט, אז קיינמאל האבן זיי נישט געהערט, אז א וואלף זאל זיך אזוי צום הארצן נעמען. ווי עס שינט, האט ער גענוי געוואוסט, וואס דאָ און פֿאַרגעקומען—דער ארט פֿון איר טויט און געווען פֿאַרפֿלעקט מיט איר בלוט.

דערנאך האט ער ארומגעשמעקט דעם שפור פון דו פֿערד און האט אים נאכגעפֿאלגט בױן פֿערמע. צו האט ער געהאפט זי צו געפֿונען, אדער ער האט געוואלט נוקם זיין זיך, ווי ס'זאל נישט זיין, און דו נקמה געפֿאלן אויף זיין גורל, וויל, טרעפֿנדיק הינטער דעם טױער אונזער איסגליקלאַכן וואכהונט, האט ער אים צוריסן אויף שטוקער, און פופציק יאר פון טױער. דאס מאל איז ער, ווי עס שינט, געקומען אליין; צו מארגנס האב איך געפֿונען איין איינציקן שפור, און ס'איז געווען קעגנטיק, אז ער האט זיך געטראגן מיט א ליכטזונקער ראשקײט, וואס און נישט געלעגן אין זײַנע געוואוינהייטן.

איך האב אויף דעם אפֿיסל גערעכנט און האב צוגעשטעלט נאך קאפֿאנעס אין פֿארשידענע ערטער פון פֿאשע־פעלד. דער- נאך האב איך זיך איבערצײגט, אז ער איז טאקע אריינגעפֿאלן אין איינעם פון זיי, אבער זיין קראפט איז געווען אזוי גרויס, אז ער האט זיך ארויסגעריסן אויף דער פֿרייהייט און האָט אים פֿון זיך אראפגעווארפֿן.

איך האב גערעכנט, אז ער וועט נישט אויפהערן צו קלעטערן
אין אונזער שכנות, ביי ער וועט נישט געפינען דעם טויטן קער-
פער פון בלאנקא, דערפאר האָב איך געווענדעט מיין גאנצע
גענערגייט צו כאפן אים, ביי ער וועט נישט פארלאזן אונזער שכנה-
שאַפּט און נישט ארויסגיין פון זיין ליכטיגניק ווילדער שטימונג.
איצט האב איך פארשטאנען, סארא פעלער מיר האבן געמאכט,
טויטנדיק בלאנקא. באַזונדערק זי אלס לעבעדיקע צוציהונג, וואלט
איך אים געפאנגען גלייך די ערשטע נאכט.

איך האב צוזאמענגענומען אלע קאפאנעס, וויפיל איך האב
נאר געקענט, — הונדערט דרייסיק שטארקע שטאלענע וועלפ-קאפ-
קאנעס — און האב זיי צושטעלט צו פיר אויף יעדן פון די שטעגן,
וואס האבן זיך צוזאמענגעקומען ביים קאניאן; יעדער קאפאן
איז געווען באזונדער צוגעשטודט צום ברעט, אין יעדעס ברעט
באזונדער באגראָבן. גראַבנדיק זיי, האָב איך אראָפגענומען פאַר-
זיכטיק די דערנער און גראָז און האָב צוזאמענגעלייגט יעדן
שטיק פון דער אויסגעקלויבענער ערד אויפן ברעזענטיג; אויף אז
אופן, ווען אלץ איז שוין פארטיק געווען, און דאָס גראָזוארג
צוריקגעלייגט, האט מען מיטן אויג נישט געקענט דערקענען מין
זכר פון מענשלאכער ארבעט. באַהאלטנדיק די קאפאנעס, האָב
איך דורכגעשלעפט דעם טויטן קערפער פון בלאנקא איבער יעדן
אַרט, אַרומגעגעבנדיק די פערמע מיט א קרייז, און צום סוף האָב
איך ביי איר אראָפגענומען איין פוס אין אַנגעמאכט דערמיט א

דינע שפורן איבער יעדן קאפקאן. מיט איין וואָרט, איך האָב אויס-
גענוצט אלע באקאנטע שפיגלאך און מיטלען, און שפעט בינאכט
בין איך אוועק אין ערווארטונג פון די פאלגן.

אינמאל האָט זיך מיר אין פארלויף פון דער נאכט
געדאכט, אז כ'הער דעם אלטן ראָבאָן אָבער כ'בין אין דעם ניט
זיכער געווען. צומאָרגנס בין איך געפארן אַרומען די קאפקאנעס
אָבער דער אָונט איז צוגעפאלן אַנדער כ'האָב באַוווּן צוצו-
פארן צום נאָרד-טאָל און כ'האָב זיך געמוזט אומקערן אָן א
דעזולטאט.

ביים נאכט-עסן האָט איינער פון די יענערס באַמערקט:—אינ-
דערפרי האָט דאָס שאף געמאכט א טומל אין דעם דרום-קאנ-
טאן, — צו איז טעם ניט אריינגעפאלן אין די קאפקאנעס?

עס איז שוין געווען שפעט נאכמיטאָק ווען איך בין אויף
צומאָרגנס צוגעקומען צו דעם אָנגעוויזענעם אָרט.

ווען כ'האָב זיך דערנענטערט, האָט זיך אויפגעהויבן פון
דער ערד א גרויסע גרויע פיגור, פרוכנדיק אומזיסט זיך ארויס-
ריסן אויף דער פרייהייט, און איך האָב דערזען פאר מינע אויגן
ראָבאָן דעם קינג פֿון קורומפא, איינגעשמידט מיט די צוואַנגען
פון קאפקאנעס.

ארטער, אומגליקלאכער העלד! ער האָט ניט אויפגעהערט
אַרומצוויכן זיין געליבטע, און ווען ער האָט געפונען דעם שפור,

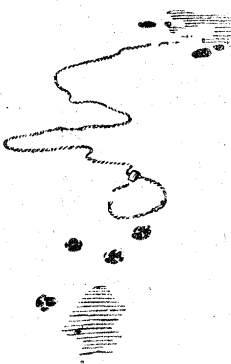
וואס איז געווען דורכגעלעגט מיט איר לייב, האָט ער זיך לייבט-
זיניק געווארפן נאָך אים און איז אַרײַנגעפאלן אין דער אונטער-
געשטעלטער פאסטקע. דאָ איז ער געלעגן אין די אייזערנע צוואַנגען
פון אלע פיר קאפּקאנעס פּולקום מאכטלאָז און די אויסגעטראָ-
טענע ערד ארום אים האָט געוווּן, אז די בהמות האָבן זיך געק-
ליבן חזק צו מאַכן איבערן געפּאלענעם העלד, ניט וואַנדיק
צו צוטריטן אויף א נענטערן שטח. ער איז אָפּגעלעגן דאָ צוויי
טעג און צוויי נעכט, און און אַרום פון די בחות, רינסנדיק זיך
אויף דער פּרײַהעט. דאָך, ווען ביבין צו אים צוגעגאַנגען,
איז ער אויפגעשטאַנען, זיינע האָר האָבן זיך ביי אים אויפגע-
שטעלט און דערהויבענדיק זיין שטימע, האָט ער דעם לעצטן מאָל
אויפגעצייטערט דעם באַרגטאָל מיט א טיפּן נידערוקן ברילן, מיטן
רופּברילן פון זיין שאַרף. נאָר קענער האָט אים ניט געענטפּערט,
און ערנד און דער שעה פון דעם ביטערן נויט, האָט ער זיך
אויסגעדרײט, און צוזאַמענגעמענדיק די בחות האָט ער זיך פאַר-
צוויפּלט א ריס געטאָן, וועלנדיק מײַן אַנכאַפּן. אומויסט אָבער,
יעדער קאפּקאן איז געווען א טױטע לאסט פון דרייהונדערט פונט
און אין זייערע שטאַרקע פּרפּאַכע צוואַנגען, מיט די לאפּעס,
צוזאַמענגעצויגענע גרויסע קינגאַקן אין צוזאַמענגעפלאַנטערטע
שטאַרקע ברעטער און קייטן, איז ער געווען פּולקום מאכטלאָז.
ווי געקריצט האָבן זיינע באַקצײנער איבער די מערדערשע קייטן!
ווען איך האָב זיך געוואגט צו צורירן צו אים מיטן שפיץ פון
מיין בוקס, האָט ער אים געלאָזט קנייטשן, וואָס זיינען געבליבן

ער היום. זיינע אויגן זיינען גרוין געווארן פון שנאה און צאָרן, און די קינבאקן האָבן געקנאקט מיט א לידיקן: „טראסק, פרובנ-דיק אָנצויכאפן מיך און דאס ציטערדיקעס פֿערד. ער איז אָבער אָפֿ-געשוואכט געווארן פֿון הונגער, מי און בלוטפֿאַרלוסט—און איז ווידער געפאלן אָנמעכטיק אויף דער ערד. עפעס ענלאכעס צו א געוויסנביסן, האָט זיך באוועגט אין מיר, ווען כ'האב זיך צוגע-גרייט אים צו באצאלן מיט דעמועלפן, וואס אזוי פיל האָבן גע-לשן פון אים.

— גרויסער, אלטער מלך, העלד פון טויזנטער אומבאַרעכט-טוקטע אָנפאלן, און א ווילע ארום וועסטו זיין ניט מער ווי א שווערער פגור. אנדערש קען ניט זיין—דא האב איך אראָפֿ גע-לאזט מיין לאסא, וואס איז מיט א פיף אדורכגעפלוין איבער זיין קאָפּ. אבער נאָך ניט: ער האט זיך נאך ניט איבערגעגעבן און עס האט נאך ניט דערווייזן דער ווייכער שטריק זיך אראפֿ-צולאזן אויף זיין האלז, ווי ער האט אנגעכאפט מיט די צווייגער דעם שטריק און האט אים גלייך צושפאלטן.

מיר איז פֿאַרשטייט זיך, געבליבן נאך מיין ביקס, אבער ס'איז א שאַד געווען קאליע צו מאכן זיין קיניגלאכן פעל—איך האָב זיך געלאָזט צוריק אין לאגער און בין געקומען מיט די יענער און א זאפּאס-לאסא. מיר האָבן געווארפן צו אונזער קרבן א שטעקן, וועלכן ער האָט אָנגעכאפט מיט די ציין, און ער האָט זי נאָך ניט באוויזן אָפֿצוואַרפן, ווי אונזערע לאסאס האָבן

א פייף געטאָן אין דער לופטן און ארוםגעכאַפט זיין האלו.

נאָר איידער דאָס ליכט איז פאַר-
לאָשן געוואָרן אין זינע ווילדע אױגן,
האַב איך מיט אַ מאָל אַ געשריױ גע-
טאָן:—װאַרט, לאָמיר אים ניט טויטן,
לאָמיר אים געמען לעבעדיקערהײט.
ער איז איצט אזוי שוואַך געווען, אז
ס'איז אונז לייכט געווען ארױסצורוקן אים
אַ גראָבן שמעקן אין מויל, אונטערצו-
רוקן אים אונטער די באַקצױן, און פאַר-
בינדן אים די קינפאַקן מיט אַ פעסטן

שטריק, װעלכער איז אויך געווען צוגעפֿעסטקט צום שמעקן. דער
שמעקן האָט פאַרהאַרטן דעם שטריק, דער שטריק דעם שמעקן,
װאָס האָט אים געמאַכט סולקום אומשעדלאַך. דערפּילנדיק זײנע
באַקצױנער פאַרבונדן, האָט ער אויפגעהערט צו שמעלן אַ װײ-
דערשטאַנד—און ניט ארויסלאָזנדיק קײן קלאנג, האָט ער רואיק
געקוקט אויף אונז, װי ער װאָלט געזאָגט: „נו, ענדלאַך האָט איר
מײַך געפאַנגען, טוט מיט מיר װאָס איר װילט!“ און פֿון דער צײט
האַט ער אונפגעהערט אויף אונז צו קוקן.

צוזאָם מיר זשאָבן אים פֿעסט פאַרבונדן די פיס, ער האָט קײן
אין מאָל נישט געקענט ציגן געפֿילט און ניט אָפּגעדרייט זײן
קאָפּט. מײַנע עינציגע צוועק צוהאַלפֿן אים געווען צו זײן האָבן מיר אים

ארויפגעזעצט אויפן פערד. זיין אָמעס האָט געקלונגען גלייך,
פונקט ווי אין א חלום און זיינע אויגן זיינען געווען ווידער ליכט-
טיק און גלאנציק, אָבער זיי האָבן אויף אונז נישט געקוקט. זיי
האבן געקוקט אויפן טאָל, וואָס האָט זיך אנטפלעקט פון ווינטנס,
אויף זיין געוועזענער מלוכה, וואו ס'איז געבליבן זיין צושאטענע
שארע און ער האט נישט אויפגעהערט צוקוקן, בנו דער פערד האט
זיך נישט אראפגעלאזט איבערן שמעג צום בארגטאל אין די פעלדן
האבן אים נישט פארשטעלט דעם שטח.

לאנגזאם רייטנדיק, זיינען מיר געקומען בשלום צו דער
פערמע אין פארווארגנדיק דעם וואָלף מיט א האַלוקייט, האבן
מיר אים צוגעבונדן צום פאשעפער און באפרייט אים פון די
שטרוב. איצט האב איך געקענט ווי געהעריק גענוי ארוםקוקן אים
און איך האָב זיך איבערגעצייגט, ווי ווייניק אמת געפונט זיך
אין די פֿאַלקסגלויבנס פון די העלדן און דעספאטן. ער האָט נישט
געהאט קיין גאָלדענע קייט אויפן האל, נישט קיין איבערגעדרייטן
קרייז אויפן רוקן, אלס צייכן פון אָפּמאך מיטן שטן. דערפאר
האָב איך געפונען אויף זיין זייט א גרויסן פרייטן שראם,
וועלכע האָט אים געמאכט, ווי מ'האָט דערציילט, יונאנא, די
פירערן פון מאנגעריי וועלפהינט מיט איר באקצאן— א צייכן,
וועלכן זי האָט אים געלאזט א ווילע פאר דעם, ווי ער האט
זי טויטערהייט אוועקגעשליידערט אויפן זאמר פון קאניאן.

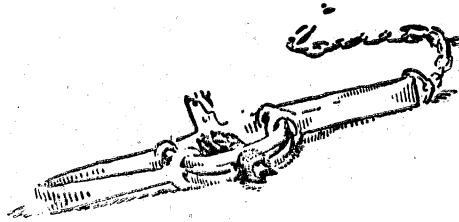
איך האב אוועקגעשטעלט פאר אים וואסער אין פלויש,

ער האט אבער נישט א קוק געטאן אויף דעם. ער איז רואיק געלעגן אויפן ברוסט, קוקנדיק מיט זיינע שטעכעדיקע געלע אויגן דורך מיר, דורכן אריינגאנג און בערגטאל, א הין—אין די אפענע טאלן—זיינע טאלן, נישט באוועגנדיק מיט קיין אבר, ווען איך האב זיך צו אים צוגערירט. ווען די זון איז פאר- גאנגען,—האָט ער זיך נאָך אלץ איינגעקוקט אין דער פרעריע. כ'האב געמיינט, אז ער וועט רופן צו הילף זיין שארע ביי נאכט און כ'האָב זיך צוגעגרייט זי אויפצוגעמען, אָבער ער האָט שוין איינמאל גערופן אין א שעה פון פארצווייפלונג—קיינער איז צו אים נישט געקומען, קיינמאל וועט שוין מער נישט קלינגען זיין רוף.

א ליב, וואס פארלירט זיין קראפט, אן אדלער, ביי וועלכן מ'דריבט צו זיין פרייהייט, א טויב וואס פארלירט זיין חברטע,—אלע שטארבן זיי, ווי מ'זאגט פון א צובראכן מארץ; און ווער קען מיך פארזיכערן אז דאס זארגן פון דעם שטריינגן באנדיט האט געקענט אומבאשטראפט אויסהאלטן דעם דרייפאכן פרוכט איך ווייס נאר, אז צו מארגנס, איז ער נאך אלץ געלעגן אין א פאזע פון אומבאגרענצטער רואיקייט מיט אן אומבא- ריטן קערפער אבער שוין אן א נשמה—דער אלטער וואלפנקויג איז געווען טויט.

איך האב אראָפגענומען די קייט פון זיין האלד, איינער פון די יענערס האט מיר צוגעהאלפן איבערטראגן זיין קערפער

אונטער א דאך, וואו עס איז געלעגן דער טויטער קערפער פון
בלאנקא, און אראפלאזנדיק אים אויף דער ערד, האט דער יעגער
אויסגערופן:
— „ס'האט זיך דיר געוואלט צו איר—אָט זײַט איר צוזאמען!“

THE DOGS OF THE FIGHT.

